

Kedves Testvérem!

Mert Istennél semmi sem lehetetlen. Lk. 1. 37.

A keresztyéneket vádolják sokszor gyöngé és gyümölcstelen hitük miatt. Van is rá elég ok. A keresztyének nem képesek megmutatni Istennek csodálatos és hatalmas kegyelmét. Ennek oka, a keresztyéneknek helytelen állásfoglalása Istennel szemben. Nem élünk, nem dolgozunk, nem áldozunk úgy, mintha egyedül Istentől függnénk. Ugy Mária, mint Erzsébet lehetetlen helyzetbe kerültek, amint az meg van írva Lukács evangéliomának első részében. Azért is kérdezik: mimódon lesz ez? Mégis nem futottak meg a lehetetlen elől, hanem hagyták a dolgot. Arra, Aki megkezdette, hogy vajjon mit fog tenni a Kegyelmes. Bizakodásuk nem hozott csalódást. Láthatták, hogy a lehetetlen hogyan válik lehetővé. Szívükből ezért fakadt az az őszinte hálaének: Boldog az, aki hitt, mert beteljesedtek azok, amiket az Ur néki mondott. Mert nagy dolgokat cselekedék velem a hatalmas és szent az Ő neve.“ Így örvendett az Ő lelkük.

Vajjon tudunk-e mi is úgy várni? Az Ur az első lépést a lehetetlen felé megtette. Hatalmas dolgot cselekedék karjával. Vajjon az Urnak azok a gyermekek, akik tizenöt esztendővel ezelőtt álmodoztak egy parasztnyelvő iskoláról, számítottak-e erre a lépésre? Hitben látták és most újjonghat a hitük.

Istené a dicsőség.

Istennek adunk dicsőséget ezért az elmult esztendőért. Istené a dicsőség, hogy annyi magyar evangélikus testvérünk szívét megindította az adakozásra. Az Ővé a dicsőség, hogy felébresztette a szívekben a felelősséget a magyar parasztfjúságért, az Ővé a dicsőség, hogy kapunk tanárokat, akik önzetlenül végezték a munkát. És végül Ővé a dicsőség, hogy tiz parasztfjút felébresztett és megengedte nékik az évszázad vizsgát élni.

A felavatás és záróünnepély.

Egyházi ujságjaink és egypár napilapunk is hírt adott már arról, hogy Ifjúsági Intézetünk felavatása hogyan folyt le. A felavatást Raffay Sándor püspök úr végezte. Nagy örömet szer-

zett Onni Talas finn követ látogatása, aki a finn testvéreknek az üdvözetét tolmácsolta. A felavatást a záróünnepély követte, melyről semmi hírt nem adtak az ujságok és ezért e körlevél útján számolok be Testvéremnek. A fiúk maguk rendezték ezt az ünnepélyt, ők készültek el az egyes tantárgyakból és számoltak be előadásukban. Nem tudom mindegyiknek előadását teljes mértékben közölni így csak részleteket írok le.

Irodalom.

Sebők István nagytarcsai legény számolt be az irodalomból, az irodalom és a parasztság viszonya címen... Hogyha átnézzük irodalmunkat akkor láthatjuk, hogy a viszony a parasztságunk és irodalmunk között igen mély. Mi most a népfőiskolában nagy vonalakban átnéztük ezt és láttuk, hogy íróink és költőink közül legtöbb a parasztságunk köréből merítette leginkább irodalmának értékét és éppen parasztságunkban látta nemzetünknek azt a rétegét, amelyre építeni lehet. De láttuk azt is, hogy igen sok nagy költőnk és írónk maga is a parasztság köréből származott és innét küzdötte fel magát a magyar irodalom legnagyobbjai közé. Megemlítek egynéhány ilyen nagynevű költőt és írókat; a régiek közül Petőfi, Arany, Mikszáth, a mai idők írói és költői közül, akik paraszti sorból származtak Kodolányi János, Illyés Gyula, Veres Péter, az erdélyiek közül Tamási Áron és Nyirő József. Még két embert szeretnék megemlíteni, az egyik Koos Károly, aki egy ideig mint építésmérnök élt Budapesten és nem szégyelte magát visszamenni a falujába az ekeszarvához. Most szántogat, szabad idejében pedig irogat és ezenkívül még megszervezte Kalotaszeg népét is gazdaságilag, tehát a parasztságnak él. A másik ember, akit megakarok említeni Sinka István földműves napszámos, a mai idők egyik legértékesebb költője, parasztember, földet túrja és mindamellett a legjobb költeményeket írja... Rávilágítottak arra, hogy nekünk parasztságunknak is vannak értékeink... Ez magyar, ez a mienk, amit senki el nem vehet tőlünk... Nagy erőforrást jelentett számunkra, hogy megismertük, hacsak nagy vonalakban is az irodalmunk és parasztságunk viszonyát, mert

ebben új célokat és új munkamezőket láttunk meg...

Földrajz-néprajz.

Schell Péter tengelici legény számolt be erről a témáról. Szeretném összehasonlítani a hegyvidéki és a síkvidéki gazdálkodást. A hegyvidéki gazdálkodásnál olyan a gazdálkodás, mint a természet, vagyis a vidék. A vidék változatos, így a gazdálkodás is változatos. A falvak építése is más, mint a síkság. Ezt nemcsak a természet, de az éghajlat is befolyásolja. A hegyvidéken lenn a völgyekben, folyók partján vagy déli lejtőkön épülnek fel a faluk. Egyrészt megközelítés, másrészt pedig a nagy téli hidegek miatt.

Megvan a hegyvidéknek a maga építészete is. Megvan a maga díszítési módja is, de meg is kell hogy legyen, mert hiszen ezek az ő értékei. Ezeken meglátszik az egész embernek gondolatvilága, hogy mit tart ő szépnek és jónak. A hegyvidéki gazdának nincs annyi földje, mint a sík vidékinek, ezért kevesebb a terménye is, de mindenből van neki valamije. Ezért, hogy többfélét termeljen, többet kell tanulnia, ezért azután nagyobb a műveltege is. Legfőképpen istállózó állattenyésztete van. De a hegyvidéken nagyon fejlett az ipar, sokkal több a mesterember mint a síkvidékeken. Egy síkvidéken más a helyzet. Ott a természet egyforma, így a gazdálkodás is egyoldalú. Ezért bizony a síkvidéki gazda sokszor tunya és nem-törődöm. Tudja, hogy ugys megadja a terméset, amire szüksége van. Nincs rászorulva, hogy nagyobb erőt fejtsen ki. Több a szántóföld, mint fenn a hegyekben és ezeken egyforma terményeket termel. Ebből aztán igen sok van. Van úgy, hogy akkora a kínálat, hogy nagyon olcsó lesz és belefulladás a saját zsírájába. A síkvidéki falvak és házak is egészen mások, mint a hegyvidékiek. Már nincsen úgy tájolva, mint azok. Azt mondják, ugys éri a nap, ugys szelős, nem fontos még az is, hogy merre néz az ablak. De mi már tudjuk, hogy nem mindegy. Nekünk síkvidéki gazdáknak és gazdaifjaknak tanulni kell, mert ha nem tanulunk, a hegyvidékiek elnyomnak bennünket és lemaradunk.

Talajkémia és trágyázás.

Erről a minden kiscgazdát érdeklő kérdésről Istenes Ferenc szakonyi fiú számolt be a következőkben: A termőföld háromféle összetételű, ugymint agyag, homok, növényi maradvány (humusz). Ezeknek különféle tulajdonságaik vannak. Az agyag finom összetételű, a vizet nem eresztí át. A homok durvább összetételű, ezért a vizet könnyen beszívja és könnyen átteresztí. A humusz-talaj erdön és mocsaras területen fordul elő, vagy homoktalajjal összekeveredve. Ezek a humusz kivételével nem termőföldek, ha szerves anyag nincsen bennük. Régen nem kellett trágyázni a földet, mert az a magában lévő tápértékkel fel tudta növesztetni a veteményt. De lassanként a föld tápláléka kifogyott. Rájöttek erre az emberek, hogy azt pótolni kell. A tápanyagok pótlása mesterséges úton, a trágyá-

zás. Ez nálunk főleg istállótrágyával történik, de már a műtrágya is elég elterjedt. Az istállótrágya magában foglalja a növényzetre fontos három tápanyagot, ugymint: nitrogént, foszfort, káliumot. De ha egy földben hosszabb ideig ugyanazt a növényt termeljük, kifogynak a földből azok a tápanyagok, melyek annak a növénynek a termesztéséhez éppen szükségesek. Ezt aztán pótolhatjuk műtrágyával. Ha földünk pillangós növényzetet termelünk, ezzel talajunk nitrogén tartalmát csökkentjük, mert a pillangósok a levegőből szívják fel a nitrogént és gyökereiken lévő gumócskákon összegyűjtik. Ilyen növények a lucerna, baltacim, csillagfürt.

Közgazdaság.

Győri János tolnanémedi legény a termelésről, a közgazdaság köréből, a következő fontosabb dolgokat mondotta: A földet birtokolni kell, hogy termelésre használhassuk. Ehhez juthatunk öröklés, vétel vagy haszonbérlet útján. De szükségünk van még tőkére is, még pedig pénztőkére és tőkejavakra. Ezek nélkül nem lehet eredményesen termelni. A földnek van ugyan eredeti termőképessége, művelés nélkül is terem, de a termőképességet tőke, vállalkozás és munka hozzáadásával fokozni is lehet. A tőke lehet saját, vagy idegen eredetű. Vállalkozó az a személy, aki a tőkét és munkát összefoglalja úgy, hogy saját kockázatára dolgozik. Ilyen vállalkozó például a kereskedő és kiscgazda. A kiscgazda vállalja a termelés kockázatát, mert ki van téve annak, hogy egész termése kárba vész és nemcsak munkájának a díját nem keresi, hanem még a vagyona is csökkenhet. Ezenkívül a piaci árak hullámzásából eredő kockázatot is neki kell vállalni. Ezt különösen akkor érzi meg a gazda, ha az ipari termények árai magasan maradnak, viszont a mezőgazdasági termények árai esnek. További súlyos teher, hogy az államnak fizetett adók terhe sem igazodik a mezőgazdasági termények eséséhez.

A tejtermelésről és istállóról

Lang János sársztmiklósi fiú tartott rövid beszámolót és utána az alaprajzot is felvázolta a táblára. A tejtermeléshez nemcsak takarmányozni kell az állatokat, hanem szükséges a jó és egészséges tiszta istálló és ól. Csak úgy lehet jó egészséges állatokat nevelni és tiszta tejet csak akkor lehet termelni, ha egészséges istálló van. Milyen legyen ezért az istálló? Elsősorban délnek építem. A falat vagy kőből vagy téglából emelem. Természetesen a földtől szigetelő papírral elszigetelem, hogy teljesen száraz istállót kapjak. A mennyezetet stukátorosan és vasgerendával építem, mivel az nem korhad el, mint a fagerenda. Az ablakok jó nagyok legyenek és felülről csukódók. A jászol betonból készüljön, ugyszintén a levezető csatorna és a járda is. A szénáskamrát és keresőt az istálló elejére építjük, míg a végére egy ajtót, amelyen keresztül a trágyát hordják a kinn lévő trágyagödörbe.

A parasztság hivatásáról.

Kurucz János mogyoródi gazdalegény beszélt a következőkről: Mi magyar földműves parasztoknak nevezzük magunkat, mert látjuk és tudjuk, hogy semmivel sem vagyunk alacsonyabbrendűek az országban, mint bármely más munkát végző ember. Mert be kell látni azt, hogy minden magyar ember katonája a nagy magyar létküzdelemben való hadseregnek. Mert ugyanúgy itt is minden ember egyformán fontos akármilyen ponton is áll, mint a hadseregnek bármely alakulata. Mi feladatunk pedig az, hogy földdel foglalkozzunk és úgy éljünk Isten dicsőségére, hazánk és embertársaink javára. Mert az eddigi közömbös élet nem mehet tovább... Az átalakulás közülünk parasztok közül kell, hogy kiinduljon. De ez az öntudatra ébredés nem olyasvalami, amit vezényszóra lehet csinálni, hanem az egyes emberekben kell annak végbemenni. Az öntudatra ébredt ember mindenekelőtt meglátja azt, hogy ő nem robotoló lény, hanem igenis olyasvalaki, aki gondolkodik, és tudatában van annak, amit ér. De ugyanakkor mikor felébred bennünk az öntudat, fel kell hogy ébredjen bennünk a Krisztusba vetett hit. Mert ennek a kettőnek együtt kell járni. Mert pl. ha bennünk parasztokban felébred az öntudat a Krisztusba vetett hit és szeretet nélkül, az azt jelenti, hogy mi magunkat képzeljük a legkülönb embereknek és másik embertestvérünket lenéznénk. Ez pedig a mostani helyzeten nem hogy javítana, hanem még rontana is. Az öntudatra ébredt életből cselekvő magyar élet fakad, amely nem nézi el azt, hogy az egyik magyar testvérnek van minden jóban bőven része, a másoknak pedig a mindennapi szükös kenyere is alig van meg. Mert ha a sors csapása éri az egyik magyart, akkor bizony sokszor előfordul, hogy még rug rajta egyet ahelyett, hogy segítsen. Erre az öntudatra nevelni kell az embereket.

Az ifjúsági munka és annak alapja, a lelki élet.

Erről a gyülekezeti életet érintő érdekes témáról Weisz Henrik egyházaskozári legény tartott beszámolót a következőkben: Először is fontos és jó, hogy minden gyülekezetben ifjúsági munka legyen. Mert a gyermek mikor elhagyja az iskolát, mindjárt a világba kerül és bizony nem akar tudni semmit Isten igéjéről. Az ifjúságnak az életében bizony sok bűn van, sokszor szereznek gyógyíthatatlan betegségeket. Azért jó, hogyha az ifjúság mindjárt, amikor elvégezte az iskolát, egyesületbe járjon. Sajnos kevés ilyen ifjúsági egyesület van még az egyházunkban. De nekünk feladatunk, hogy éppen ilyen ifjúsági egyesületeket szervezzünk. Ha a fiatal ember igazán akarja követni az Ur Jézus Krisztust, azt Isten nem fogja elhagyni és egész bizonyosan bátran meg tud állani, ha a kísértések jönnek.

Természetes tehát, hogy ennek az ifjúsági életnek és az Ifjúsági Egyesületek életének az alapja ezért csakis a keresztyén élet, lelki élet

lehet. Hiszen azért élünk itt a földön, hogy Istennek szeretetben szolgáljunk. Sajnos a bűn által nem maradtunk meg Isten gyermekeinek, hanem elszakadtunk Tőle. Isten azonban nem engedi, hogy a világ elpusztuljon, hanem fenntartja és megváltás felé vezet. Törvény és ígret által nevelgeti a világot... De a magunk erejéből nem tudjuk megtartani a törvényt, mert a bűn elveszi erőnket. Elküldötte Isten az Ő egyszülött Fiát, az Ur Jézus Krisztust, hogy eltörölje bűneinket és kiengeszteljen minket Istennel. Krisztus ezért magára vette a mi bűneinket.

Most csak ennyit tudok közölni Kedves Testvéreimnek a fiuk beszámolójából, talán a legközelebbi körlevélben a még hátralevő három fiúnak a beszámolóját is megismertethetem. A beszámoló után Dr. Karsay Gyula egyik tanárunk tartott előadást az Ifjúsági Intézetünknek evangelizáló hivatásáról, míg Dr. Hilscher Zoltán Intézetünk felügyelője beszélt az iskoláról, mint a paraszttöntudatnak a kifejesztőjéről. A vizsgát Zászkaliczky Pál főtí lelkész írásmagyarázatával fejeztük be.

Kirándulás.

A vizsga után két nappal mind a tiz ifjú öt napos körútra indult a kemenesaljai egyházmegegyébe. Öt helyen tartanak vallásos estét, melyeken ugyancsak a tanultakról, de az átélt élményeiről tesznek bizonyosságot. Megfordultak Celldömölkön, Alsóság, Vönöckön, Ostffyasszonyfán és Bobán. Engedje meg az Ur, hogy ez a tanulmányút lelki gazdagodásukra legyen. Utolsó kirándulásukat Budapestre teszik, a mezőgazdasági kiállításra. Ezután már jön a búcsú. De hiszem és remélem, hogy csak részleges búcsú lesz, mert megmaradunk egy közösségben, a népfőiskolát végzetek közösségében, ahová szeretettel várjuk az eljövendő esztendőben az új legényeket.

Vasárnapi iskolás vezetőképző.

A nyáron át sem szeretnénk használatlanul hagyni három házunkat és ezért két vasárnapi iskolás vezetőképző tanfolyamot rendezünk. Mindegyik tanfolyam két-két hétig tartana, és tizennégy-tizenhat érettségizett, óvónőképzőt, tanítónőképzőt, vagy hasonló végzettségű leányt veszünk fel. Legyen szabad ezzel a körlevéllel felhívnom Kedves Testvérem figyelmét és ismerőseink figyelmét erre a tanfolyamra. Az első tanfolyam május 15-én kezdődik és tart május 31-ig. Célja, hogy gyülekezeti munkásokat képezzünk ki, különösen a vasárnapi iskola vezetésében. Ezért minden d. e. vasárnapi iskola módszeréről lesznek előadások és egyszersmind gyakorlati tanítás. Minden d. u. pedig két-két óra gyülekezeti munkáról, szociális kérdéssről, szegénygondozásról, társadalom-tudományról, néprajzról, leánymunkáról stb. A tanfolyam részvételi díja 20 P. Ebben az összegben a teljes ellátás (napi háromszori étkezés) világitás, egy mosás foglaltatik. Május 10-ig lehet jelentkezni a nagytarcsai lelkészi hivatalnál. Adná az Ur,

hogy ez az első tanfolyam teljes létszámmal induljon meg, hogy az Ő szülőjének minél több munkása lehessen. A második tanfolyamról később adunk hírt, mivel azt az első után csak két hónap múlva tartanánk.

Kérés és köszönet.

Amint már a sorok között említettem, felépült a harmadik házunk is. Nagyobb mint az eddigiek. De igen sok gondot okoz a berendezése és végleges befejezése (villanybevezetés, kifestés stb.). Ujból csak kérő szóval fordulok

Kedves Testvéremhez és kérem, hogy segítsen erejéhez mérten, hadd álljon ez a kis ház is minél előbb Isten szolgálatjára. Köszönöm, hogy eddigi kéréseimet sem vette zaklatásnak és meghallgatott. Isten áldja meg az adakozót és adományokat egyaránt. Az Ur az első lépést megtette, hiszem azt, hogy ezt Ő tovább fogja folytatni és nem hagyja el munkáját.

Köszönettel fejezem be beszámolómat, Isten iránti hálával és igaz szeretettel testvérem iránt. Imádságát kérve, vagyok testvére az Ur Jézus Krisztusban:

Nagytarcsa, 1939. április 1.

Szenczy Gábor.

NEMZETKÖZI VÁSÁR
MESSE - FOIR
BUDAPEST
1939 APR. 28 - MÁJ. 1.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes
Nagyfisztelelti

Tessék Sámuel Evangélikus Ifjúsági Missziói Intézet, Nagytarcsa.

Szenczy Gábor
úrnak
úrnőnek

Szenczy Gábor.
cs. Hód. Társas.

Nyomatvány